

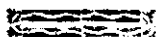

A' RÓMAI TSASZARI ÉS AP. KIRALYI FELSÉG
NEK KEGYELMES ENGEDELMEVEL.

Indult BÉTSBŐL Szeredán 27. Januáriusban 1790.

Belső 's más appro Tudósítások.

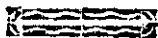
A' tűz próbálja-meg az arannyat — a' tsata a'
vitézséget és a' fegyvert-vilelök' szivét. — Az
a' ritka szivekben lakó vitézi bátorság és tsudára
méltó bátor maga meg-határozás, mellyel magát
az Erdődi Húszár Sergebéli Kapitány Szarvafy Ur
egész Nemzetének halhatatlan ditsőségére, ezen hó-
napnak 6-dikán a' Timoknál előtt tsatában ki-mu-
totta, arra indította ő Felsőségét, hogy ezen rendki-
vül való vitézségét az említett Urnak nem tsak Má-
jorsággal jutalmaztatá meg, hanem, valamint hogy
ezen vitézség rendkívül való vala, ugy ő felsége-is
a' Rendek ki-olítása meg-határozása végett törvé-
nyesen egybe-gyülni szokott tsudabéli Tuzi Urak

tanáts-gyűlésére nem várakozván, a' *Mária Theresia Ritteri Rendének* arany Keresztjét minden további gondolkozás nélkül leg-ottan Májor *Szarvassy* Urnak, vitéz szívének külső látható jegyéül, kegyelmesen le-küldé. Tsak ez a' kettős Tiszteltég lehetett a' Major *Szarvassy* Ur fokzoros érdemeihez izabott jutalom! — mindenek ezt kiáltják Bétsben — Obester *Liptay* és Májor *Szarvassy* Urak, mind ketten különös vitézséggel nyert arany Keresztet Magyar Vitézek, ketten nyerték ezen tsatát, még pedig egy, hogy az ő Sergeiken kívül nem hogy más Nemzet, de még maga a' *Szerentse* sem lehet tisztályos ezen ditsőségekben. Ha *Liptay* és *Szarvassy* Urak, Bétsben a' minden *Europai* Nemzetek' össze-zavaradott mulató társaságában lehetnének 's hálhatnak mit befzéllenek róliak; örömeiben haladna meg rettenthetetlen vitéz szívek. Most érte el (de nem legelőbbször) Nemzetünk azt az idő punktimát, melyben az idegen Nemzetekben gyökerezve lakó irgység-is azt kiáltja: nozzá halandíthatatlan katona a' Magyar! Hivsége, vitézsége, emebeli-tehetsége, állhatatossága, Nemes érzékenysége — sok más Nemzetek felett virágzik. „Ennek a' Nemzetnek szégyelleném én nyelvét szollani, komórsét viselői? Az az első ditselkedésem? hogy Magyarának születtettem. — Egy sebhelyes ábrázatu Hufz. Káplár fordula meg a napokban Bétsben, (kéttség kívül valamelyik Vezérral jött vala ide) valahól tsak megfordúlt meg állott nézésére a' fokóság, mint valami vitéz tsudának nézésére, és mindenek Vitézi Navel nevezik vala, holott Bétsben szembe sem mindenkor szokott tönni a' katona; annál-is inkább egy Káplár. — Itt, hogy szokásom ellen hozzfzabatskán irtam, mint máskor — Nemzetem eránt való örömem' nem tartoztathattam magamban — meg engedjenek Olvasóim; magamnak és nem másnak hízelkedtem — az idegen nyelven szolló ujságokban-is így irnak most röllünk: *Die edel denkende tapfere ungarische Nation.*

A' *E. Hadi Kantzelláriátót* közelobb ki-adott költ *F. Udvari* Tudsítás ez: „Az Obester *Liptay* Uról,
a'

a' 6-dikban *Négotinnál* történt tsatának bővebb környülállásokkal való le-irása következő jegyzéket foglal magában: „Még a' múlt esztendőben Dec. 31-dikén meg támodták vala a' *Bránovátz* Szabad-seregének *Szib* mellett lévő részét 1000 Jantsárok és 200 Spáhik; de ezen Szabad-seregnek Kapitánya *Roditzky*, az *Illyriai* Oláh seregbéli Kapit. *Qvelf*, fő Hadnagy *Bauer*, a' Keménylövők fő Hadnagya *Bayer* a' magok népeket olly el tökélettséggel bátorsággal vitték a' tsatára, és olly vitézen tsapának az ellenségre, hogy azok közül 200-an a' tsata ptattzan halva maradván, vízfzra szaladni kén-telenittetének. — Mivel ezután 2 napok alatt csak egy ellenség sem mutatja vala magát, *Obeftér Liptay* Ur, Májor *Hubnert* 3 Kompánia *Ráifzki*, és 3 Kompánia *Illyriai* Oláh Seregbeliekkel *Gládovában* hagyván, maga a' *Latterman* és *Pálfy* *Obeftér* Batalionjaival, az *Illyria* Oláh és *Ráifzki* Seregből öfzve-öntött 3-dik Batalionbeli népséggel, 11 tzug *Erdödy* Húzfársággal, 8 ágyuval és 140 Keménylövökkel meg-indúl, és 4-dik Jan. a' *Berlok*h megett lévő tetökre fzerentsesen meg érkezvén, 5-dikben *Perfa Palánkán* túl 3 órányira ment, mely Helység az ellenség által elégettetett és el hagyattatott vala; és az akkori Kapitány, most Májor *Szarvafy* Urat, a' Húzfároknak edgyik részével előre küldé. — Minthogy a' gyalogság, nevezetesen az ágyuk, a' véghetetlen rofz és bakros utak miatt igen nehezen, későre és nagy nyomorusággal utozhatnak vala, tehát *Obeft. Liptay* Ur még egy fél óra múlva érkezék *Szamarinovátzon* kereltül, midön már Májor *Szarvafy* Ur a' véghetetlen ellenségtől megtámodtatott vala. — A' Májor Ur a' maga maraknyi vitéz Húzfárjaival olly ellent állott, hogy az ellenségnek 5-förte nagyobb Serge többszöri ráütésével is nem csak az, hogy semmit sem végezhetett, hanem végre egy Zázlójának a' Húzfárok kezében való hagyásával egészfzen hátrálni kénfzeritetett. — Az ellenség azért szalad vala a' *Bukofstzei* után, kiket a' Húzfárok, a' rofz úttal semmit sem

gondolván kergetnek vala. Az alatt Obester *Liptay* Ur is meg-érkeztvén segitti vala a' Húzárok ü-zését 2 ágyukkal és a' Szabad-lövőkkel, kiket Májor *Kakitsovits* Vezérel vala.

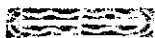
Ezenközben a' Négotinnál fergestől bakrok ban magokat el rejtett Jantsárokra ágyukkal tüzelnek vala, és a' mi gyalagjaink is az ellenségnek utánnak álla. Ezen Májor *Szarvasy* Ur még nagyobb bátorságot vévén, a maga Hufzáraival az ellenséget egészen *Bukoftzén* túl kergeté, *Négotinhoz* egy ora járonyi földre, hól az ellenség magát a' hegy tetőkön megint ölzve-szedvén, az ellent-állásra készíté. Hogy az ellenséget innenis el-kergethessék, liet vala Obester *Liptay* Ur egy Batalion *Latterman* sergebeliékkal *Szarvasy* Urnak segítségére Májor *Szöbel* Urral, hól az ellenség megint magyar vitézfégre találván, egy nyakos ellentállás után innen is el kergették. Minekutánna az ellenségnek egy nagy része el szélesztetett volna, és a' léjtön a' szaladásban bajoson mehetne, el-küldi Obester *Liptay* Ur' a' *Pály* Sergebéli Kapitány *Gergely* Urat egy osztállyal, és Kapitány *Kalmár* Urat a' Bánáti seregnek kemény lövőivel a' szolado ellenségnek üldözésére; maga pedig a' több néppel *Bukoftzé* felé mozdúl. Itt az ellenség 4-edszer szedte-öszve magát az ellent-állásra; de mihelyt a' mi népünk rajtok ütött, mindenkor sebesis-szaladáshoz kezdett, és a' *Timokon* magát által huzta, még pedig olly bettséggel, hogy lokon a' vízbe hullottanak. Mármost az Obester *Liptay* Ur jó lábra állította magát a' *Bukoftzey* tetőkön, és Májor *Szöbel* Urat egy osztály gyaloglággal, 2 ágyukkal, és egy sereg Hufzárral olly rendeléssel küldé-el, hogy a' *Timok* vizén lévő hidat foglalja-el. Ezt az ellenség sajdítván, egy ujj ellentállással kívánnya vala akadajoztatni, de a' mi ágyúinkból botsátott tűz, és az őket nyomban üldöző népünk kényszerítették a' vizen innaen lévő tetőkre szaladni. — Minekutánna a' hid el hordaték, el-foglalák a' mi fergéink a' *Bukoftzey* tetőket, hól egy egész nap meg maradának. Demivel már 4 nap és

és 4 éztáka a' szabad-ég alatt voltak, (pedig tél van ám) 7-dikben a' ferget bé vezeté *Liptay Ur* *Négotinba*, minekutánna *Bukost-é* 450 szabadfereg-
béiekkel és egy tzug Huzzárral meg-szállított
vólna. — Obester *Liptay Ur*nak ezen szerentsés és
bölts vezérlése által nem tsak a' távoztatott-el,
hogy az ellenség *Orsovába* eleléget és erőt nem vihe-
tett, hanem *Gládovát*-is és az egész *Krajnai* kerület
ez által az ellenségtől bátorságossá tette. Az
Ellenségnek ereje mint egy 5000 före ment, melyet
vezérlött *Mehmeth* Basa, és a' mi foglágunkba esett
Kihaja, más fő Török agákkal edgyütt. A' mi itt
tsatázott népünk mindenestől fogva tsak 2440 fejek-
ből álla; mégis a' mi Káruuk igen kevés, noha az
ellenség holtjainak, sebesséinek és el-fogatjainak
számok 500-ra mégyen. — El-fogattak az ellenség
közzül 17 Tökök és 5 Tábori török szolgák. Pré-
dába kaptanak a' miéink árpát és lisztet, de nem-
fölköt; kaptanak 3 hordat flinta töltéssel terhelve. —
Obester *Liptay Ur*nak bizonyágtetele szerint, ne-
vezetesen ki-mutatták ezen tsatában magokat, ki-
vált képpen és mindenekfeiet az akkori Kapitány,
most Májor *Szarvafy Ur*, kinek, és a' kivel völt nép-
nek tulajdonitja *Liptay Ur* egészzen a' dolognak
szerentsés ki-menetelét; mely érdeméért öfelfége
által Főstráfamesternek és a' *Mária Theresia* Rend-
jének arany-keresztes *Kitterének*-is tétetett. — Fő-
stráfamester *Kakitsovits* és *Szöbel*, Kapitány *Blümel*,
Kapitány *G. Erdödy*, Fő Hadnagy *Neubár*, all.
Hadnagy *Boldisár*, és *Bek*, Kadét Gróf *Festetics*
Péter, Kadét *Kakus Antal*, az ágyuzok közzül *Paul*
és *Hermann* minyájon különös vitézségekért dítféret-
nek. Egy szoval minden Tiszt Urakról és az
egész jelen völt néplégről azt a' dítféretet tézti.
Obester *Liptay Ur*, hogy nem tsak a' nyomorusá-
gos sonyorú utat minden zugalodás nélkül ki-állot-
ták, hanem az ellenség előtt-is mindenkor oroszlá-
nyi bátorsággal jelentenek-meg. Az all-Tisztek és
Közemberek közzül kiváltképpen ki-mutották ma-
gokat vitézségekkel: Stráfamester *Werpét* és *Láng*,
Káplá.

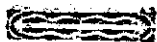
Káplárok *Nagy, Goltberger, Szegő, Bene, Gergits, Mathyok*. *Novácz és Víz* Urak: a' Közemberek között pedig *Perse, Palits, Herman, Ivánovits, Mlotser és Retting*. — Kik az emlékeztető arany és ezüst pénznek kéttfőg kívül minden órán részesei lesznek. (**)

A' Serviában fekvő *Mihályovits* szabad-fergéről az iratik, hogy General *Ottó* alatt 1 Batt. gyalog és 1 Squadrom *Gréfen* Huszarokkal edgyütt egézfőzen *Krusévácz* elé-mozdultak. Midőn ezt az ott lévő 2500 főből álló török őrizet meg halotta volna, mind el-szaladtanak, és a' mi népünk által ezen nevezetes és hasznos hely el-foglaltaték, Jan. 6-dikán. Egy része ezen szabad seregnek azonnal elébb mozdult. Mármost minden nap várjuk *Orsovónak* fel-adattatását.

A' Pofonyi Ujság Levelekből értjük, hogy N. Pofony Vármegyének ezen hónapnak 18-dikán és 19-dikén közönséges gyűlése tartatott légyen, hól a' Királyi Biztos és fő Ispány *G. Brunzwik* Ur ő Excellentiája és a' V. Ispány *Mokripadári* Ur igen szép elő-lérő beszéddel kezdenék a' tanátskozáshoz. Ezen N. Vármegye Státusainak végezése 19-dikben ő Felsőséghez Bétsbe küldeték. — Meg holt ugyan itt 10-dikben Gróf *Illésháziné* Afaszony ő Nagysága, a' Tsillagos Keresztes Rendnek Tagja, 4 napokig tartott nyavallyája után, életének 80-dik esztendejében. — Felsőges Urunk Tábori fő Superior *Melusin* Urat Székes-Fejérvári Püspökségre emelni méltottatta. — Jan. 9-dikén azt írják a' Lengyelekkel szomszédos *Szepes* Vármegyéből, hogy Gallitziában már egynéhány 1000 Lovas és gyalog fegyvereseink talpon állanak, és máig is gyülekeznek; mely Seregnek fő Vezérsége Hertz. *Koburgra* volna bízva. — Lengyel országból pedig azt a' hirt vevők a' napokban, hogy Pruszfiából újra nagy transport minden-féle fegyverek érkeztenek volna-meg ide, és itt a' Réklutázás, fegyverben való gyakorlás és minden hadi-készületek rendkívül valók. Itt a' forró hideg egymásra hordja az embert, a' gyerekeken

rékeken köhögés van, melytől megdagadt nyakat kapnak, és halnak egymásra. — Ugy haljuk, hogy minden Ts. K. Sergek parantsolatot vettenek volna, hogy a' jövő Februáriusban Marshoz készüljenek. — 10-ezer táborig lovai vagynak ő Felségének Legény nélkül: ezekre ültetik a' Legényt. — A' Pruzfszus mozgásra nézve még-is a' setébe járunk, és a' fegyveres mozgáson kívül semmi bizonyost nem tudhatunk. A' *Brünből* jött Levelek szerint az egész Pruzfszus tábor minden Tartományokban megmozdult és a' Lengyel-ország i béléken húzza magát ölvve, még pedig *Varsao* felől. — A' mi Tseh-országban levő Sergeink-is már tsatázó lábbon állanak, és itt egy 3000 főből álló gyalog és lovas Szabad sereg állittatik fel. — A' Lembergi Levelek azt mondják, hogy Jan. 15-ő napján B. *Thugut* Ur oda érkezett vala; de alig nyugvá-ki magát, 's leg-ottan *Bukoroff* felé indula; tehát a' Békeiség dolga nyugszik. A' Konlántzinápolyban volt Oroz Követ B. *Bulgnkov* is ugyan ezen napon érkezek ide, és minden mulatás nélkül Jász-várofa felé indula. — Hogy Lengyel-országban mozgás van, nem tsuda, kivált ha igaz, a' mit a' közön-séges Levelekből olvashatunk, hogy H. *Potemkin* már *Ukráziába* bizonyos számú népével minden Nemzetek Törvényye ellen bé-szállott volna; és ezen bé-szálláskor az ugy nevezett *Vit* Serge nagy kárt is vallott volna, mivel a' Lengyelek ellentállottanak. Ezen hirt rövid időn bővebben meghal-júk, ha igaz. — A' Békeiség kötésre küldött *Rijff Effendiről* ugy gondolkoznak nemelleyek, hogy e' tsak azért jött volna, hogy késleltesse feun függő-be a' tsetépatét mind addig, míg a' Lengyel Tár-saság a' Pruzfszussal, Angluossal, Svéddelel és a' Portával el kezdett szövetekezés munkáját el végzi, melyet most mindenfelé fiettet. — A' tavaly még nálunk volt Obelter H. *Ponyatovszkinak*, mostani Lengyel Generálmájornak 700-ezer farinton veti egy jó zágot a' Battya e' Lengyel Király, és egy Sereg könnyü lovalságnak igazgató Vezére. — Az A-

glus Hajók már fel-vagynak ágyuzva, Holláudiában minden Sergek mozgásban vagynak, és a' Hágából közelebb érkezett Levelek -szerint az Urániai Her-tzeghez egymáll éri a' Pruszizus és Anglus Kurir. A' fegyvert Angliából Hollándia felé, Pruszziából pedig Lengyel-ország-felé Hajókon és Izekereken köl-teztetik; meg-is a' mozgásban lévő dolgoknak ábrá-zatja, mint valamely Izemérmes Szűznek, a' ti-tok' fekete fátyolával van bé fedezve. — A' Fel-séges Császár máig is nyavallyás. — H. Kaunitz a' Státus édes Anyja nem igen egészséges. — *Ka-tharina* már 60 esztendőös. A' Török Császár igen ifjui. — Frantzia és Anglia-országok az esztendői 62 million Lévántai Kereskedésbéli nyereséget a' Portától nem örömeft akarják el-vesztetni. — Len-gyel-ország fél az *Anatomiától*. — Svétziának do-bog a' Izive, ha arra emlékezik, hogy *Petersburg-is* a' *Svéd földön* áll. — Pruszzia a' Hatalmos Szom-szédoktól fél. — Hollándia máig-is részeg a' *Skál-dis* vizétől. — Belgiumban tsak úgy a' dolog a' mint lehet. Rövid idő alatt többet hallunk; de azt alig fogjuk hallani, hogy a' kenyér óltóbb lé-gyen.

Éppen akkor, midőn már a' Kurir utban volna az az örvendetes hir toppona-bé Bétsbe, hogy *Orsová* már a' miéinktől által-véttetett volna; de ezen hir mellett még kezelefséget nem fogodhatunk, sem Urát nem adhatjuk honnan szármozott — ma kezdették Bétsben beszélgetni. — Ez-is ma érkezett *Varsóból*; hogy egy nagy *Anglus* Ur, kinék se ne-vét, sem Rangját nem tudjak oda érkezett, hogy Lengyel Országnak Angliával kötendő *Aliantziájá* annál hamarább tökéletességre meheissen.